

ЗМІСТ

<i>Вступ. Життя за планом</i>	9
1. Починаємо там, де ми є	30
2. Компас	51
3. Навігація	61
4. Виходимо з глухого кута	77
5. Проектуємо життя	97
6. Прототипи	114
7. Як не отримати роботу	132
8. Створюємо роботу вашої мрії	146
9. Обираємо щастя	157
10. Імунітет до невдач	177
11. Команда	193
<i>Підсумкове слово. Добре сплановане життя</i>	207
Подяки	219
Примітки	223

БІЛЛ БАРНЕТ І ДЕЙВ ЕВАНЗ

ДИЗАЙН- МИСЛЕННЯ

СПРОЕКТУЙ СВОЄ ЖИТТЯ

*Переклала з англійської
Валерія Глінка*

«НАШ ФОРМАТ» · КИЇВ · 2018

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](#)

Вступ

ЖИТТЯ ЗА ПЛАНОМ

Веллен була пристрасть — каміння. Їй подобалося збирати його, сортувати за розміром і формою або типом і кольором. Після перших двох курсів у престижному університеті вона мала обрати спеціальність. Еллен зовсім не уявляла, що їй робити зі своїм життям і чим хотіла б займатися в майбутньому, але настала пора обирати. На той час геологія здавалася їй найкращим варіантом. Сяк чи так, а каміння їй дуже і дуже подобалося.

Батьки Еллен надзвичайно пишалися доночкою: спеціальність «Геологія», майбутній геолог. Після випуску Еллен повернулась у батьківську оселю. Вона почала працювати нянею і вигулювати собак, щоб трохи заробити. Батьки були спантелічені. Усе це вона вже робила — у школі! До того ж вони виклали кругленьку суму за університет, тож коли їхня доночка стане геологом? Коли вона вже почне будувати свою кар'єру? Саме цього вона вчилася! Саме цього від неї очікують!

А вся річ у тому, що Еллен зрозуміла — не хоче вона бути геологом. Не так уже їй і хотілося більшу частину свого часу витрачати на вивчення процесів Землі, її історії чи компонентів. Польові роботи її не приваблювали, як і робота в компанії, що займається природними ресурсами, або в екологічному агентстві. Їй не подобалося створювати мапи чи писати звіти. Вона обрала геологію, бо цього від неї очікували, адже колись вона

любила камінці. А тепер у Еллен на руках диплом, засмучені батьки над душою і жодної ідеї в голові, як знайти роботу і що взагалі далі робити зі своїм життям.

Якщо чотири роки в коледжі, за словами всіх знайомих, були піком її життя, то, схоже, тепер на Еллен чекає лише дорога вниз. Вона не усвідомлювала, що не тільки вона не хоче працювати за обраною спеціальністю. За статистикою, у США лише 27 % випускників коледжу працюють за фахом або в наближенні сфері. Віра в те, що спеціальність, зазначена у дипломі, визначає ваше майбутнє і що студентські роки будуть найкращою подією вашого життя (перед тим, як кожен ваш день буде сповнений важкою роботою і нудьгою), застарілі переконання — міфи, які заважають людям будувати життя так, як їм би того хотілося.

У свої тридцять з хвостиком Джанін починає по-справжньому пожинати плоди десятків років самовіддачі. Вона рано й швидко заскочила в цей поїзд і затрималася в ньому досить довго. Джанін була найкращою на курсі в коледжі і на юридичному факультеті, її взяли у фірму, що робила важливу й непересічну роботу. Все йшло до того, що вона «зробить це». Коледж, юридичний факультет, шлюб, кар'єра — все відповідно до плану, а сила волі та важка праця дали їй те, чого вона хотіла. Вона була взірцем успіху і здійсненої мрії.

Але у Джанін була таємниця.

Вечорами, приїхавши додому з юридичної фірми, яка була далеко не останньою у Кремнієвій долині, вона сідала на терасі

1. ПОЧИНАЄМО ТАМ, ДЕ МИ Є

Біля входу до студії дизайну в Стенфорді висить знак, на якому написано: «Ти тут». Наші студенти люблять цей знак. Можна сказати, що він розставляє все на свої місця. Неважливо, звідки ви приїхали, куди збираєтесь, яка робота чи кар'єра у вас була або якою, на вашу думку, має бути. Ще не запізно і не зарано. Дизайнерський спосіб мислення допоможе побудувати шлях уперед із того місця, де ви є зараз, незважаючи на ваші проблеми. Та перед тим як обрати свій напрямок, слід з'ясувати, де ви зараз і які саме проблеми з плануванням у вас є. Як ми вже казали, дизайнери люблять проблеми, а тому дизайнерський спосіб мислення допоможе підійти до них із зовсім іншим настроєм. Дизайнери охочі до, як вони їх називають, підступних проблем. Підступних не тому, що вони погані, а тому, що їх важко вирішити. Погляньмо правді у вічі, ви б не читали цю книжку, якби у вас були відповіді на всі питання, робота вашої мрії і життя, сповнене сенсу. Десь у вашому житті щось пішло не так.

У вас підступна проблема.

На цій чудовій ноті ми і почнемо.

Пошук проблеми + Вирішення проблеми =
Добре сплановане життя

Дизайнерське мислення вимагає так само багато уваги до пошуку проблеми, як і до її вирішення. Зрештою, який сенс працювати над вирішенням неправильної проблеми? Ми на цьому наголошуємо, адже не так-то й легко зрозуміти, в чому саме полягає наша проблема. Іноді ми думаємо, що нам потрібна нова робота або новий начальник, а насправді ми не знаємо, що в нашему житті не так. Іноді підходимо до проблем, наче це приклади на додавання і віднімання. Ми або хочемо щось отримати (додати), або чогось позбутися (відняти), отримати кращу роботу, більше грошей, успіх, рівновагу, позбутися п'яти кілограмів, нещастя, болю. Також нам може докучати відчуття невдоволення чи бажання чогось іншого або чогось більшого.

Зазвичай, але не завжди, проблему визначаємо як брак чогось. Але загалом спрости такі:

- у вас є проблеми;
- у ваших друзів є проблеми;
- у нас у всіх є проблеми.

Іноді ці проблеми пов'язані з роботою, іноді — з родиною, здоров'ям, коханням, грошима чи з усім разом узятим. Буває так, що проблеми настільки пригнічують, що ми навіть не намагаємося їх вирішити. Просто живемо з ними, наче вони наші набридливі сусіди по кімнаті, на яких постійно скаржимось, але ніяк не наважимося виселити. Наші проблеми стають нашими історіями, а в них так легко застрягнути. Вибір тієї проблеми, з якою треба розправитися, може стати найважливішим з усіх, адже люди марнують купу років (інколи навіть усе життя) у спробах владнати не ту проблему.

У Дейва була одна проблема (ну, добре, проблем у нього було багато і ця книжка вийшла завдяки його неймовірній некомпетентності), але саме ця конкретна проблема не давала йому спокою роками.

Дейв почав навчання у Стенфорді за спеціальністю «Біологія», проте скоро з'ясував, що не лише ненавидить біологію, а й у нього зовсім нічого не виходить. Він закінчив школу із твер-

2. КОМПАС

У нас до вас три запитання:
Як вас звати?
Що ви шукаєте?
Яка швидкість польоту ластівки?

Можливо, для вас, як і для більшості людей, на два з них відповісти дуже легко. Всі ми знаємо свої імена, а гугл легко відповість на третє — підкаже, що швидкість польоту ластівки становить тридцять дев'ять кілометрів на годину.

А тепер поговоримо про складніше запитання — що ви шукаєте? Неважко уявити, що, склавши всі години роздумів про сенс життя, виявиться: для деяких із нас ця тривалість буде більшою за час, присвячений тому, щоб справді жити. Справді. Жити. Своїм. Життям.

Усі ми хвилюємося за своє життя. Аналізуємо його. Навіть робимо припущення. Хвилювання, аналіз і припущення — не найкращі інструменти пізнання, а більшість із нас вони колись та й збивали з пантелику. Вони змушують нас ходити замкненим колом і тижнями, місяцями, а то й роками сидіти на дивані (за столом, у товаристві), намагаючись з'ясувати, що робити далі. Це наче життя — один суцільний проект «Зроби сам», і лише каста обраних отримала інструкцію.

Так ви життя не сплануєте.

Так виникає лише одержимість життям.

Ми тут для того, щоб це змінити.

Урешті, питання, яке ми ставимо, залишається тим самим, відповідь на яке у V столітті до нашої ери шукали ще греки: що таке «хороше життя»? Що ми вкладаємо у це поняття? Як його прожити? За час свого існування люди ставили собі запитання:

Чому я тут?

Що я роблю?

Чому це важливо?

Яке мое призначення?

Який у всьому цьому сенс?

Проект «Життя» — це ваш спосіб відповісти на одвічні запитання і побудувати своє хороше життя. Дейвові відповіді на питання «Чому я тут?», «Що я роблю?» і «Чому це важливо?» відрізняються від Біллових, а наші — від ваших. Але всі ми шукаємо відповіді на однакові питання. І всі можемо знайти свої відповіді.

У попередньому розділі ви відповіли на одне з наших улюблених запитань «Як справи?». Саме його дуже часто ставимо у наші приймальні години. Якщо ви заповнили запропоновану панель, то зараз знаєте, де є певні негаразди. Створення цієї панелі є першим кроком у створенні проекту вашого життя.

Наступним кроком буде розроблення компаса.

РОЗРОБЛЕННЯ ВАШОГО КОМПАСА

Для створення компаса потрібні дві речі — погляд на роботу і погляд на життя. Спершу треба з'ясувати, що для вас означає робота. Для чого вона? Чому ви її виконуєте? Що робить хорошу роботу хорошою? Якщо ви розробили і можете пояснити свою філософію роботи (тобто «що воно таке і з чим його їдять»), то навряд чи дозволите іншим будувати ваше життя за вас. Визначення вашого погляду на роботу є одним із компонентів створення компаса; погляд на життя — другий компонент.

«Погляд на життя» звучить трохи піднесено, але насправді тут нема жодного пафосу. Кожен має погляд на життя. Можли-

3. НАВІГАЦІЯ

Майл почувався щасливим. Він жив у невеликому студентському містечку у центральній Каліфорнії, займався спортом, розважався з друзями й насолоджувався вільним життям, яке ведуть моторні парубки, котрі займаються спортом і зависають з друзями. Майл не витрачав особливо часу на роздуми про життя чи його планування. Він жив теперішнім днем і все складалося добре. Втім, у його мами були плани. Багато планів. Серед її планів — вступ Майкла до коледжу, вибір коледжу для нього, навіть вибір його спеціальності. В результаті Майл вступив до Каліфорнійського політехнічного університету у Сан-Луїс-Обіспо на спеціальність «Цивільна інженерія». Майл не був у захваті від цієї спеціальності, він просто рухався за маминим планом.

У нього непогано йшли справи в університеті, і він добре його закінчив. Потім закохався у Скайлар, котра завершувала навчання і переїздила до Амстердама, щоб зайняти посаду корпоративного консультанта. Майл поїхав зі Скайлар і знайшов гарну роботу цивільного інженера в Амстердамі, яка у нього добре виходила.

Він знову з радістю пішов тим шляхом, який обрали за нього, і жодного разу не зупинився, щоб замислитися над тим, ким хоче бути чи що хоче робити насправді. Він ніколи не формулював свій погляд на життя і погляд на роботу, а завжди дозволяв

іншим визначати його шлях і напрямок. Поки все складалося добре.

Після Амстердама Майкл повернувся в Каліфорнію зі Скайлар (тепер уже його дружиною), яка знайшла роботу своєї мрії. А Майкл улаштувався в компанію, що займалася цивільною інженерією. Ось тут і почалися негаразди. Він робив усе, що мав робити, але йому було нудно і почувався він нещасливим. Такі нові настрої бентежили Майкла. Він не уявляв, куди піти і що зробити. Уперше в житті його план не спрацював і він утратив орієнтири. Майкл був абсолютно розгублений.

Багато людей щось радили Майклові. Одні пропонували почати свій бізнес, адже вважали, що йому не подобалося працювати на когось. Його тестъ сказав: «Ти розумний хлопець, інженер, у цифрах розбираєшся. Йди у фінансову сферу. Тобі варто стати брокером». Майкл обмірковував поради і вже почав замислюватися, чи не піти з роботи й повернутися до університету вивчати фінанси або піти до школи бізнесу. Він хапався за ці поради, адже не знов, у чому проблема. Він інженер-невдаха? Інженерія підвела його? Він має з цим змиритися? Зрештою, це ж лише робота, правильно?

Неправильно.

У пошуках власного шляху

Навігація — старовинне мистецтво пошуку шляху, коли не знаєш місця призначення. Для навігації потрібні компас і напрямок.